

"O que teñen que facer os escritores é pensar e deixarse de caralladas"

[11/01/2007 12:55] A pesar de que aínda é bastante nova, María do Cebreiro ten na recámara xa unha ducia longa de libros de poesía, de ensaio, traducións... Disque non para. Disque ten caixóns e caixóns cheos de poemas deste ou doutro tempo, que escribe compulsivamente (di ela). Certamente fala como un río, como se tivese todos os versos ordeados un por un na memoria e puidese de súpeto collelos cun achegarse do tallo, como no panel de mandos da Enterprise. Porén este libro seu d'Os hemisferios, recentemente editado por Galaxia e que uns e outros sinalan como fito na poesía galega (e na dela, claro é) ten xa un tempo, un par de anos. María do Cebreiro investiga sobre literatura polas rúas solizas de Lisboa aproveitando unha bolsa da que tamén gozara Sylvia Plath, e regresa para ter encontros, para manter os encontros. Unha entrevista de Xabier Cid con fotografías de Quico López.

Encontro Un. Co xornalista. Quedamos, pero ela chama para dicir que mellor mudar a hora, que non lle dá tempo. Vou para un café e agardo a que a poeta chegue.

Que son os Hemisferios?

De todos os libros que levo escrito este foi o que máis me custou poñerlle un título. Eu son moito de falar das cousas das que penso, gústame compartilas coa xente que está ao meu redor. Aínda que son moi miña á hora de escribir, e sempre quero evidentemente desenvolver un proxecto que sexa persoal, que sexa propio, e polo tanto teño que facelo eu soa, porque ao final escribir é solitario, non si?, nesta ocasión fixen sondaxes para darlle co título, sometín a fatigosos labores de pensar a un monte de xente que estaba ao meu redor porque non era quen de atoparlle... Tiña o libro feito e non tiña título. E de súpeto saíu, nunha posta en común así tipo cadáver exquisto, saíu *Os hemisferios*. Alguén dixo «os meridianos», e empecei a buscar por aí, porque me apetecía moito que o título tivese un aquel case científico, case frío. Eu, a diferenza do que lle pasa a outra xente, non lle temo ao estilo frío. Penso que o estilo frío pode ser unha arma, e atraeme moio a frialdade na escrita, unha certa distancia, que ás veces a xente pensa que casa mal co lírico, e que pode que case mal co lírico, e que mesmo queira contradicilo, dende dentro. Pero a min encántame ese estilo un pouco de escalpelo.

E os hemisferios eran ese termo científico que buscabas...

«Hemisferios» era unha palabra que tiña que ver con coordenadas, que tiña que ver con trazar, con divisorias, con liñas, con algo mesmo matemático, xeográfico... era un termo xeográfico e iso gustábame. Estouche falando xa da propia

sonoridade do termo. Gustábame que fose un termo clínico case, fuxir tamén de títulos máis longos que eu experimentara, mesmo de xogos de palabras, non? *Nós as inadaptadas, Non queres que o poema te coñeza...* eran títulos máis longos, máis elaborados, e este é un título moi denotativo e moi limpo e moi branco. Podería ser o título de calquera cousa, dun ensaio, dunha novela, dun libro de poemas... Logo evidentemente os hemisferios si que gardan unha grande relación co contido do libro por outras moitas razóns, pero tamén claro, a unha sempre lle dá rabia iso de explicarse, porque sempre escribes para que a xente adiviñe as cousas, e cando ti te sentes contenta é cando as persoas fan as súas propias apostas sobre as cousas que escribes. É cando percibes que a cousa se completa e que tivo sentido. Entón, dicilo eu é un pouco como matalo. Pero si que o creo, para min teñen que ver: os hemisferios son as dúas metades dunha cousa, é dicir, a diferenza, o que queren dicir os hemisferios é a diferenza, a diferenza que hai en cada encontro. Porque é un libro que pra min vai sobre encontros. E sobre o encontro.

Un libro de encontros, pero de incomunicación. Parece como se nos *Hemisferios* fose imposible o diálogo...

Eu do que quero falar é do encontro, pero para falar do encontro... uff. O encontro no mundo, diariamente, fronte ao que podemos pensar, é unha cousa extraordinariamente difícil. Fálase moito de que estamos na época das comunicacións, pero iso é todo retórica. Estamos na época da incomunicación. Eu penso que para que dúas persoas... (e quen di dúas di cinco, pero collamos o tropo de dous, que é o tropo do encontro e da relación amorosa, que é do que tamén fala o libro...), que ese encontro de dous se poida producir é dificilísimo, é case unha milagre. Eu non creo nas milagres. Non me defino exactamente como atea, pero dende logo non como unha persoa relixiosa, e digo milagre como unha cousa extraordinaria, difícil. E cando falo de encontro falo de encontro real, falo de rotura de barreira. Por iso a min me interesa moito explorar todas as veces nas que, pola contra, a palabra bate contra un muro, porque esas veces son as que tamén lle dan realce ao momento en que iso non pasa, ao momento en que o muro crebou, en que o cristal rompeu. Para min o libro vai do momento en que o cristal rompe, pero o que pasa é que para contar iso hai que contar todo o demais.

A incomunicación son eses diálogos sen resposta.

Creo que máis ca incomunicación... esas frases soltas que non teñen resposta é porque non a poden ter. Fago moito o xogo de que parece que está habendo preguntas e respostas pero no fondo o que pregunta non é respondido e moitas veces o que responde faino cunha pregunta. O que tento facer é que a conversa, no aspecto que a conversa ten de trivial e de banal, entre no poema. É tamén unha loita pola desacralización do verso como un espazo elevado, como ese espazo onde só poden entrar palabras trascendentes. E para iso me serve tamén a conversa, mesmo a incongruente e a que non ten resposta. Por que non vai entrar nun poema? Ten dereito.

Estás con estes hemisferios pechándolle a porta ao libro e abríndolla á cotidianeidade?

Si, pero... Hai poemas en que hai diálogos e hai poemas en que hai escenas, onde non hai diálogos, que nunha visión fácil poderían ser os poemas que se titulan como planetas e os poemas que se titulan como árbores. E despois están o resto, onde estes dous niveis se contaminan. Por que puxen o nivel das árbores? Eu falei moito cun amigo meu, poeta, Alberto Lema, e el dicíame que estes poemas das árbores sobaban, que quedaban moi abstractos, que era un virtuosismo que eu xa demostrara, que non facía falla que entrase nel. Pero, claro, é que as árbores son importantes para que a voz do diálogo se escoite. Cando hai tantas preguntas, se un non fai unha parada impide que na seguinte vez se escoite realmente o que un quixo facer. Un ten que atopar tecnicamente recursos que lle permitan facer descansos, paradas. E ademais con esas

árbores quería contradicir a naturalidade dos diálogos. Por iso, o que dicías de deixar atrás o libro... si e non. Porque a min tamén me gusta que o libro avise de que é un libro, que ninguén se me despiste. Eu sei que estou facendo literatura, algo tan importante ou tan pouco importante como iso. Eu quero escribir. E unha cousa que acho en menos, e dígocho francamente, é que agora os escritores escriben con complexo de culpa porque se dan de conta de que a literatura perdeu prestixio no campo social. E así moitas veces usan técnicas e soportes que me parecen lexítimos e dos que ademais gusto, pero... Dáse unha especie de abandono da vontade de estilo en favor de tropos, nos que tamén eu caio neste libro, coma o conversacionalismo, como esa escrita transparente que parece que non estás escribindo. Iso é delicioso e é xenial, pero eu tamén quero ser escritora. E as árbores serven para lembrar iso, que eu estou escribindo. E cando estou escribindo ademais digo <non o tomedes demasiado en serio'. Si, son conversas, e están todos falando como se ninguén os escoitase, pero hai unha escritora que escoita, e esa escritora tamén está aí, non só está María. María está, pero tamén está a escritora, e a escritora distánciase, a escritora é máis cabrona. A escritora, esa muller que está vendo dende fóra, é importante tamén que estea aí.

A entrevista completa, na edición impresa de ProTexta, suplemento de libro de TEMPOS Novos (decembro de 2006, nº 115)

OUTRAS NOTICIAS

- ❑ [Astano: a polémica privatización](#)
- ❑ [Estamos empezando](#)
- ❑ [Entre Escila e Caribdis](#)
- ❑ [O que desbotaron en Monte Pío](#)
- ❑ ["A cámara debe agardar polo tránsito do mundo, non apuralo"](#)
- ❑ [A fenda dixital entre o rural e a cidade](#)
- ❑ ["Os medios de comunicación só salientan unha África negativa"](#)